

Tāds ir viņu darbs

Šeit necieplūst neviena sveša skaņa, kaut arī rūpnīcas trokšņainais ceļš atrodas pavisam blakus. Liekas, ka zinātniski pētnieciskās laboratorijas nelielais kolektīvs dzīvo savu, savdabīgu dzīvi. Un tomēr visam, ko šeit veic, ir vistiešākie sakari ar Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas pamatprodukcijas — lizīna koncentrāta — ražošanu. Laboratorija ir sava veida miniatūrs ražošanas ceļš. Iekams kāda produkta sintēzes paņēmieni «pierakstās» lielajā ražošanā, šeit pāriet ne viena vien nedēļa rūpīga darba. Bez tam galvenais, ko prasa no laborantiem, ir ļoti liela analīžu precizitāte. Lai cik dziļas specialistam nebūtu zināšanas, attiecīga literatūra vienmēr noder. Tāpēc kopējā ainā, kurā ir visu iespējamo veidu kolbas, mēģenes, statīvi, mikroskopu, organiski iekļaujas ķīmijas rokasgrāmatas, zinātniski tehniskie referātu sējumi «Mikrobioloģijas rūpniecība», «Īsā ķīmijas enciklopēdija» utt.

Šeit strādā zināšanām bagāti cilvēki, un, kas nav mazsvarīgi, tādi, kuri iemīlējuši savu grūto profesiju. Lūk, piemēram, vecākā mikrobioloģe Renāte Dalka. Viņa rūpnīcā ieradās pirms astoņiem gadiem, beigusi P. Stučkas Latvijas Valsts universitātes Bioloģijas fakultāti. Toreiz vēl pastāvēja divas — centrālā un eksperimentālā — laboratorijas. Pirmās funkcijā ietilpa izejvielu, otrās — visa jaunā pārbaude, vadoties pēc ražošanas apstākļiem, jaunas tehnoloģijas izstrādāšana. Tagad šīs laboratorijas apvienotas un izveidotas četras apakšnodales: lizīna ražošanas tehnoloģijas pilnveidošanas, fizioloģijas, ūrskultūru un selekcijas, rūpniecības sanitārijas grupas. Katrai no tām ir savi, precīzi uzdevumi. Bet tomēr vissvarīgākās ir divas pirmās. Ieviešot visu jauno, pirmrindas, speciālisti mikrobioloģi meklē ceļus, lai pa-



lielinātu produkcijas izlaidi, to palētinātu.

— Šie meklējumi nepadodas viegli, — saka Renāte Dalka. — Mums praktiski nav no kā mācīties. Nozare vēl samērā jauna, tikko uzkrāj spēku. Tā ka nepieciešams ļoti daudz zināšanu, prāta vēriņš, aprēķinu precizitāte.

Dienā šeit izdara ap 300 lizīna, biomasas analīzi. Kā iegūt jaunus, aktīvākus mikroorganismus, kuri sintezē lizīnu, bez tam vairāk nekā nepieciešams pašiem? Kas vajadzīgs, lai izveidotu optimālas barotnes? Kā ātrāk atklāt un izmantot skābju hidrolizatorus no ražošanas atkritumiem? Šie, kā arī desmitiem citu jautājumu ir laboratorijas darba dienas kārtībā.

Būtībā lielā ražošanā sākas no šejienes, šeit precīzāk un skaidrāk paveras svarīgā lopbarības koncentrāta rītdiena. Tas uzliek sevišķu atbildību visiem, kas strādā laboratorijā.

— Vissarežģītākais iecirkņis pie-

mums, liekas, ir boksi, — stāsta mikrobioloģe Lidija Škagale. — Dažreiz nākas 4—5 stundas pavadīt sterilās telpās. Liekas, ka darbs fiziski nav grūts: iesēt kultūru kolbās, bļodiņās. Bet vakarā sviedri plūst aumaļām. Vajadzīga milzīga uzmanība un sasprindzinātība, jo pat viena nepareiza kustība var sabojāt visa kolektīva pūles.

Ne Renāte Dalka, ne Lidija Škagale, ne vecākā laborante Marija Kaktiņa, tāpat kā daudzi citi darbinieki, nedomā mainīt profesiju. Tāpēc, ka zina: būt pirmajam vienmēr ir grūti. Un tāpēc viņi pelnījuši uz savu. Meklēt un atrast, atnest simtiem variantu viena dēļ, vienīgi pareizā — tāds ir viņu darbs.

I. Koroļova

Attēlā: mikrobioloģe Renāte Dalka un vecākā laborante Marija Kaktiņa boksa.

J. SILICKA foto